

ספר

חמודי
דניאל

על התורה

ספר
חמודי
דניאל

על
התורה

הוצאת
מגן

ספר
חמודי
דניאל

מאמרים על פרשיות השבוע
שנאמרו בביהמ"ד אהבת חסד - רודניק
ונכתבו במשך שנת תש"פ

מאת

דניאל נח שטיין

ר"מ בשיבת רבנו יצחק אלהון
מרא דאתרא ביהמ"ד אהבת חסד - רודניק

נוא יארק
אלול תש"פ

Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הרה"צ שכתר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלתרן

מכתב ברכה

עברתי על כמה וכמה מאמרים מהספר החדש חמודי דניאל שנכתב על ידי יקירי, ידידי הר"ר דניאל שטיין הי"ו ומאוד נהניתי מן הכל, הוא ממש כולו מחמדים - כלול בהלכה ובאגדה צדק וצדק צדק וצדק ועוד ועוד, מלוקטים מכמה וכמה ספרים מגדולי החסידות ומגדולי ראשי הישיבות ועוד ועוד באופן מזהיל. ואף שהגאון החתם סופר הקפיד לדקדק על חרם הקדמונים שלא להזיח שום ספר בלי הסכמה, אכן המפורסמות א"ס ראייה, וכב' יקירי הר"ר דניאל ר"מ חשוב הוא אל לנו בישיבה, ורק אצרכהו שימנח הספר תן בעיני הלומדים, וילמדו בו ויהנו ממנו.

ציקרא דאורייתא

צבי שכתר

עש"ק פר' דברים ג' אב תש"פ

אשר זעליג רייס

בגן 8

פעיה"ק ירושלים ת"ו

כה מאזן און

כה

הן הוירט אט געבן ביי וואסא אונזער מאטא וויזונג יקרא געבט ווערנען א סגור

טקיות געבט. ס'זען פרי רוחו און יצירתיות יינליכע. עסקל געה זעלבסט דיין

כה'ג זען און קיין נ'י דע קעגן. אטעם באוואסן ניו יורק.

ס'זען אטא ווערן דיין און אונזער וואסא אונזער קיין דעם זענען געבט. אונזער

זענען געביות זעלען באויר, וואסא אונזער קיין דעם זענען געבט. אונזער

אטעם און קיין. אטעם אונזער קיין דעם זענען געבט. אונזער

אטעם און קיין. אטעם אונזער קיין דעם זענען געבט. אונזער

ד'אונט מאי

הן ראיתי את הספר היקר והנפלא המודי דניאל רעיונות יקרים מפז ומפנינים על סדר פרשיות התורה. ספר זה פרי רוחו של ידי"ג ויקיר לבכי מרביץ תורה ומזכה רבים הרה"ג ר' דניאל שטיין נ"ר רב קהילה חשובה במנהטן ניו יורק.

ספר זה מלא וגרוש רעיונות עמוקים וחיוניים שיש בהם זיכוי הרבים. הדברים ערוכים בכהירות ובשפה ברורה, ובטוחני שרבים יפיקו תועלת חשובה מספר יקר זה.

ברכתי ליקירי המחבר שליט"א שיוכה עוד רבות להגדיל תורה ולהאדירה, לקרב לב ישראל אל אבינו שבשמים ולקדש שם שמים!

תוכן הענינים

- בראשית** א העולם לא נברא כפי המחשבה הראשונה והחשיבות של גיבוי . . . . . א
- א] מעלת שבירת הלוחות ב] בורא עולמות ומחריבן ג] העולם נברא במידה בינונית ד] ראש דברך אמת ה] כי היא היתה אם כל חי ו] תוכנית גיבוי ביום הכיפורים
- נח** ח מעשינו יכולים להשפיע על טבע העולם כולו . . . . . ח
- א] ותשחת הארץ לפני האלקים ב] נעשה אדם ג] אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו ד] ובמושב לצים לא ישב ה] רק אין יראת אלקים במקום הזה ו] מקום שבעלי תשובה עומדים ז] וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם ח] אדמת קדש
- לך לך** ט אסור ליהודי להתיימשך . . . . . ט
- א] שיי"ח - אחד יותר ממספר יאו"ש ב] כה יהיה זרעך ג] אלקי בקרבי ד] שובו בנים שובבים ה] כי עמך הסליחה למען תורא ו] יעקב חבל נחלתו ז] מי נח ח] קריאות יאוש ודמעות של תקוה
- וירא** כג שלמות בעבודת ה' . . . . . כג
- א] והאלקים נסה את אברהם ב] לעבוד את ה' במידות הפוכות ג] עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה ד] האדם נברא רק כדי לשבר את הטבע ה] אעשה לו עזר כנגדו ו] וירש זרעך את שער איביו
- חיי שרה** ל הנישואין בנויים על יסוד של חסד . . . . . ל
- א] החובה לערוך שידוכים ב] לב טוב ג] לא יבוא עמוני ומזאבי בקהל ה' ד] כריתות ברית ה] אפילו המזבח מוריד עליו דמעות ו] אשר אנכי יושב בקרבו

תולדות עבודת ה' בעזרת היצר הרע ..... לז [א] מאיבי תחכמני מצותך ב] ולא למדתי ממעשיו הרעים ג] לימוד התורה בבתי טרטיאות וקרסאות של הנכרים ד] ויצר עם שני יודי"ן ה] ישראל בגימטריא יעק"ב עם שט"ן ו] תשובה מאהבה	ויצא כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם ..... מזה [א] והנה היא לאה ב] שלום עליכם - עליכם שלום ג] אך עצמי ובשרי אתה ד] רב לכם בני לוי ה] עד שוב אף אחיך ממך ו] עד גשתו עד אחיו
וישלה התנגדות להתבוללות מבטיחה המשכיות של האומה היהודית ..... נא [א] מיד אחי מיד עשו ב] ויחן את פני העיר ג] אין קורין אבות אלא שלשה ד] דינה ויוסף ה] נר חנוכה משמאל ומזוזה מימין	וישב האיסור להתפשר בענייני רוחניות ..... נח [א] מחלוקת יוסף ואחיו ב] מה בצע כי נהרג את אחינו ג] שני סוגי פשרה ד] והבור ריק אין בו מים ה] מדה בינונית ו] בשנת היובל הזאת ז] מהדרין מן המהדרין
מקץ הפיכת חלומותינו למציאות ..... סו [א] האדם צריך לפעול כדי להגשים את החלומות ב] דודאי ראובן ג] הדודאים נתנו ריח ועל פתחנו כל מגדים ד] כל המועדים עתידין להתבטל חוץ מחנוכה ופורים ה] על מה יש לנו להשען על אבינו שבשמים	ויגש העונן של צביעות ..... עד [א] התוכחה של יוסף לאחיו ב] שני גוים בבטנך ג] פרא אדם ד] הטומאה הגרועה מכולם ה] כלו הפך לבן טהור הוא
ויחי המעשה והמחשבה בקיום המצוות ..... פא [א] אתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטובה ב] חסד של אמת ג] כך עלה במחשבה לפני ד] מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה ה] חסרון כיס	שמות היחוס של גדולי ישראל והתגלות המשיח ..... פט [א] קטרוג השטן בלידת משה ובלידת המשיח ב] כל אדם ראוי להיות צדיק כמשה ג] כי כבד פה וכבד לשון אנכי ד] פה שעתיך לדבר עם השכינה

פרשת בראשית

העולם לא נברא כפי המחשבה הראשונה - והחשיבות של תוכנית גיבוי בעבודת ה'

המקום, אלא מפני שזה גילה שמה רבינו תמיד הונחה רק על ידי האמת ולא השתכנע מההשקעה האישית שלו. שהרי טבע האדם הוא כשמתחיל לבנות או לייסד איזה תנועה רוחנית לתועלת בני ישראל, מתחילה הוא נגש במחשבה טהורה וכולו לשמה. אמנם במרוצת הזמן נעשה האדם משועבד ליצירתו והעבודה מתקשרת ומתבלבלת עם הגאווה שלו. והמחשבה הטהורה שהיתה לו מעיקרא מתחילה להתעמעם ולהישחק עד שניטל ממנו הכוח והאומץ לבקר את פעולותיו אם להמשיך או להפסיק.

אבל כאן התורה מעידה על משה רבינו שאף שכל משאת נפשו היתה אך ורק לרכוש את התורה ולהעבירה לבני ישראל, ובמשך ארבעים יום, לחם לא אכל ומים לא שתה עד שהוריד את הלוחות וזכה לתקוות נפשו, מכל מקום

א] מעלת שבירת הלוחות

יש להתבונן במילים המסיימות את התורה הרומזות לשבירת הלוחות, כמו שכתוב (דברים לד, יב) "ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל". ופירש רש"י, "שנשאו לבו לשבור הלוחות שנאמר לעיל ואשברם לעיניכם והסכימה דעת המקום לדעתו שנאמר אשר שברת יישר כחך ששברת".

ויש להבין מהו גודל הפלא שבמעשה השבירה עד שהתורה נחתמה בשבחו של משה בזה. ובספר פניני דעת (פרשת וזאת הברכה) ובספר עטרת מרדכי (סם) תירצו שמעשה שבירת הלוחות היה פסגת תקופתו של משה רבינו כמנהיגן של בני ישראל, ואולי הוא מייצג את אחד מההישגים הגדולים ביותר שלו, לא רק מפני שבאותה שעה כיוון מעצמו לדעת

שמץ של חרטה. וזה הוכיח שעבודתו של שמעון העמסוני היתה טהורה לגמרי בלי שום נגיעות, אלא מטרתו היחידה היתה רק לגלות את האמת, ובלתי אל האמת עיניו. ולכן הוא לא פקפק או פחד כלל להצהיר שנכשל ולהתחיל מחדש בדרך אחרת מדויקת יותר. ואופן המסירה הזאת על ידי שמעון העמסוני עורר ואפשר לרבי עקיבא לדרוש ולהשוות את כבודם של תלמידי חכמים לכבודו של מקום, ולהצדיק את תורתו של שמעון העמסוני.

ב] בורא עולמות ומחריבן

אמנם עוד אפשר לומר שהטעם שהדגישה התורה ביותר את הנהגת משה רבינו בשעת שבירת הלוחות הוא כדי ללמדנו שפעמים אין החיים מתאימים עם התוכנית שרצינו מראש, ובמקרה זה אין לנו להתבייש או לפחד מלהרוס את התוכנית הראשונה ולהתחיל מחדש בדרך אחרת. וכמו שמשה רבינו החליט להפסיד את הלוחות מיד לאחר שקיבל אותם כשראה שבני ישראל לא היו ראויים ומוכנים להם. ומכל מקום לא התייאש משה רבינו מלהשיגם, אלא לאחר שהמתין קצת זמן, שוב עלה אל הר סיני כדי להתחיל לחצוב את הלוחות מחדש. ויש למצוא בזה קשר בין סוף התורה לתחילתה. דהנה איתא במדרש רבה (בראשית פרשה ט אות ב), "הקב"ה היה בורא עולמות ומחריבן בורא עולמות ומחריבן עד שברא את אלו אמר דין הניין

לא יחס משה רבינו שום ערך לעצמו, ולא הסיח דעתו אף רגע מן התכלית העיקרית של עבודת ה'. ולכן כשראה משה רבינו את כל העם מתנהגים בהוללות עם העגל הזהב התגבר על כל רגשותיו, ולא היסס כלל לשבור את הלוחות ולחזור ולהתחיל את ההליך מחדש.

ובמו כן ראינו גדלות כזו אצל שמעון העמסוני, שמספרת הגמרא בקידושין (נז, א) "שמעון העמסוני היה דורש כל אתין שבתורה, כיון שהגיע לאת ה' אלקיך תירא, פירש, אמרו לו תלמידיו, רבי, כל אתין שדרשת מה תהא עליהם, אמר להם כשם שקבלתי שכר על הדרישה, כך קבלתי על הפרישה, עד שבא רבי עקיבא ולימד את ה' אלקיך תירא לרבות תלמידי חכמים". והשאלה מפורסמת, מאי טעמא לא דרש שמעון העמסוני בעצמו לרבות תלמידי חכמים. ופירש רש"י שירא היה להשוות שום דבר למורא המקום. אבל אם כן קשה אמאי רבי עקיבא לא חשש לזה גם כן, ומה הביאו להיכנס ולדרוש במקום ששמעון העמסוני עצמו היה ירא לגשת. ומטו משמיה דהגר"מ גיפטר ז"ל שלאחר שראה רבי עקיבא את ההקרבה האישית של שמעון העמסוני בחיפושו אחר האמת, שלמרות ששמעון העמסוני הקדיש ימים ושנים כדי לפרש וללבן את דרכו המיוחדת בלימוד, מכל מקום בשעה שהגיע לקושיה על דרכו, היה מוכן ומזומן לוותר על הכל בלי שום